ТРАНСФОРМАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ЗМІШАНИХ УГОД (MIXITY) У ТОРГІВЕЛЬНІЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ ЄС: ВІД ПРОЦЕДУРНОГО ІНСТРУМЕНТУ ДО СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

МИКІЄВИЧ Михайло Миколайович - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри європейського права, Львівського національного університету імені Івана Франка

ORCID ID: 0000-0001-5413-183X
DOI: https://doi.org/10.71404/EP.2024.2.60

В статті досліджено фундаментальну трансформацію концепції mixity (змішаних угод) у торгівельній та інвестиційній політиці Європейського Союзу після набуття чинності Лісабонського договору. Автор аналізує еволюцію від традиційного розуміння mixity як процедурного інструменту для подолання правової невизначеності щодо розподілу компетенцій між ЄС та державами-членами до нової парадигми усвідомленого стратегічного вибору. Дослідження базується на комплексному аналізі судової практики Суду ЄС, зокрема ключових рішень Opinion 1/94, Opinion 2/15 та Opinion 1/17, які кардинально змінили розуміння компетенцій у сфері зовнішньої торгівельної та інвестиційної політики. Особлива увага приділяється впливу розширення спільної торгівельної політики (СТР) на прямі іноземні інвестиції згідно зі статтею 207 ДФЄС. Розробляється нова типологія mixity, що включає обов'язкові EU-only угоди, обов'язкові змішані угоди та факультативну mixity, де вибір процедури стає політичним рішенням Ради. Аналізується практична трансформація від автоматичного використання змішаного підходу до селективного застосування на основі балансування ефективності, демократичної легітимності та політичних ризиків. Дослідження враховує найновіші тенденції 2023-2024 років, включаючи вплив геополітичних викликів, кліматичної дипломатії та цифрової трансформації на формування торгівельної політики ЄС. Робота поглиблює розуміння еволюції європейської інтеграції у сфері зовнішніх відносин та має практичне значення для формування майбутньої договірної стратегії ЄС.

Ключові слова: змішані міжнародні угоди про захист іноземних інвестицій, спільна торгівельна політика, Європейський Союз, міжнародні угоди, компетенції ЄС, Opinion 2/15, інвестиційна політика, ДФЄС.

Вступ

Концепція змішаних угод (mixity) традиційно займала центральне місце у зовнішній політиці Європейського Союзу, відображаючи складну природу розподілу компетенцій між наднаціональним та національним рівнями управління. Протягом десятиліть змішані угоди служили гнучким інструментом для подолання правової невизначеності та забезпечення участі як ЄС, так і держав-членів у міжнародних договірних відносинах [18, 19]. Однак набуття чинності Лісабонським договором у 2009 році та подальша судова практика Суду ЄС кардинально змінили цю парадигму [15].

Сучасна торгівельна та інвестиційна політика ЄС характеризується переходом від автоматичного використання змішаних угод до свідомого стратегічного вибору, що базується на ретельному аналізі правових, політичних та економічних факторів [1]. Цей перехід набуває особливої актуальності в контексті зростаючих геополітичних викликів, включаючи торгові війни, пандемію COVID-19, російську агресію проти України та необхідність забезпечення стратегічної автономії ЄС [16].

Трансформація концепції змішаних угод від технічного інструменту подолання компетенційних суперечок до свідомого субстантивного вибору дизайну угод потребує комплексного дослідження її теоретичних засад, практичних наслідків та перспектив розвитку. Особливо важливим є аналіз впливу ключових рішень Суду ЄС, зокрема рішення у справі 2/15, що встановило нові межі виключної компетенції ЄС у торгівельній сфері [19].

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Теоретичні основи концепції змішаних угод були закладені у працях провідних дослідників європейського права. Гелісоскі [3] розробив фундаментальну теорію змішаних угод як техніки організації міжнародних відносин ЄС та держав-членів, визначивши змішаність як «процедурний заповнювач прогалин» (procedural gap-filler) для подолання невизначеностей щодо компетенцій. А. Росас [2] доповнив цю концепцію аналізом практичних аспектів використання змішаних угод у зовнішніх відносинах ЄС.

М. Кремона [4] зробила значний внесок у розвиток теорії компетенцій ЄС, аналізуючи уроки процесу реформи договорів та їх вплив на визначення зовнішніх повноважень. Її роботи заклали основу для розуміння динаміки розподілу компетенцій у пост-лісабонський період.

Е. Нефрамі [5] розвинула теорію обов'язку лояльності у зовнішніх відносинах ЄС, що стала ключовою для розуміння обмежень на дії держав-членів у сферах виключної компетенції ЄС. К. Ленартс [16] проаналізував пошук нового балансу між розмежуванням та узгодженістю у зовнішній діяльності ЄС після краху стовпової структури.

П. Кутракос [6] та К. Екес [12] створили комплексні підручники з права зовнішніх відносин ЄС, що стали основою для розуміння еволюції правової системи. Р. А. Вессель [20] розробив контекстуальний підхід до аналізу судової практики у сфері зовнішніх відносин ЄС.

Г. Ван дер Лоо та Р. А. Вессель [8] зробили прорив у дослідженні проблематики нератифікації змішаних угод, запропонувавши правові рішення та альтернативи. П. Гарсія-Андраде та Й. Монар [11] розширили теоретичну базу аналізу зовнішньої діяльності ЄС через призму сучасних концепцій, підходів та теорій.

Особливе значення має робота Г. Кьобек [1], яка вперше комплексно проаналізувала практику змішаних угод у пост-лісабонський період та обґрунтувала концепцію трансформації від процедурного інструменту до стратегічного вибору. М. Бунгенберг та К. Германн [9] дослідили вплив рішення у справі 2/15 на торгове та інвестиційне право ЄС.

Ф. Хоффмайстер [13] проаналізував внесок практики ЄС у розвиток міжнародного права, а П. Я. Кяйпер та співавтори [14] створили найбільш комплексне зібрання матеріалів та коментарів щодо права зовнішніх відносин ЄС.

Попри значний обсяг досліджень, як втдається, залишається недостатньо вивченою проблематика трансформації змішаних угод у контексті сучасних геополітичних викликів та нових технологічних реалій. Потребує подальшого дослідження практичний вплив нової парадигми на формування договірної стратегії ЄС.

Мета дослідження

Мета дослідження полягає у комплексному аналізі трансформації концепції змішаних угод у торгівельній та інвестиційній політиці ЄС від процедурного інструменту до стратегічного вибору та оцінці її впливу на формування сучасної договірної стратегії Європейського Союзу.

Для досягнення мети поставлено наступні завдання:

- проаналізувати еволюцію теоретичних засад змішаних угод від долісабонського до пост-лісабонського періоду;
- проаналізувати роль судової практики Суду ЄС як каталізатора змін у розумінні та застосуванні змішаності;
- оцінити практичні наслідки трансформації від автоматичного до селективного використання змішаних угод;
- визначити сучасні проблеми та перспективи розвитку концепції змішаних

угод у контексті геополітичних змін 2024-2025 років.

Результати

Теоретичні засади змішаних угод до та після Лісабону. Класична концепція змішаних угод, розроблена у працях Гелісоскі [3], базувалася на розумінні змішаних угод як «процедурного заповнювача прогалин» – процедурного інструменту для заповнення прогалин у випадках правової невизначеності щодо розподілу компетенцій між ЄС та державами-членами. Цей підхід відображав реалії до-лісабонського періоду, коли відсутність чіткого розмежування компетенцій у зовнішній сфері створювала необхідність у гнучких механізмах договірного оформлення відносин з третіми країнами [3].

Традиційна концепція передбачала, що змішаність використовується переважно з технічних міркувань – для уникнення правових суперечок про компетенції та забезпечення участі всіх потенційно зацікавлених сторін у договірному процесі. Росас [2] характеризував цей підхід як «страховий поліс» (insurance policy), що дозволяв обходити складні питання розмежування повноважень.

Лісабонський договір кардинально змінив цю парадигму через суттєве розширення спільної торгівельної політики згідно зі статтею 207 ДФЄС [14]. Включення прямих іноземних інвестицій до виключної компетенції ЄС створило нову правову реальність, яка потребувала переосмислення ролі змішаних угод [15].

Ключовими змінами стали: по-перше, чітке розмежування виключних та поділених компетенцій у статтях 2-6 ДФЄС; по-друге, розширення спільної торгівельної політики на торгівлю послугами, комерційні аспекти інтелектуальної власності та прямі іноземні інвестиції; по-третє, посилення принципу виключності згідно зі статтею 2(1) ДФЄС [14].

Нова парадигма «свідомого субстантивного вибору» (deliberate substantive design choice), обґрунтована Кьобек [1], передбачає, що рішення про використання змішаного підходу має ґрунтуватися не на автоматизмі чи традиції, а на ретельному балансуванні переваг та недоліків різних процедурних варіантів. Це означає, що змішаність перетворилася від технічного інструменту подолання правових невизначеностей до свідомого субстантивного вибору дизайну угод [1].

Сучасна типологія змішаних угод включає три основні категорії [1, 14]. Обов'язкові угоди лише ЄС (mandatory EU-only agreements) – угоди, що цілком підпадають під виключну компетенцію ЄС згідно зі статтями 3 та 207 ДФЄС. Такі угоди повинні укладатися виключно ЄС без участі держав-членів. Обов'язкові змішані угоди (mandatory mixed agreements) – угоди, що частково стосуються сфер виключної компетенції держав-членів, тому вимагають обов'язкової участі як ЄС, так і всіх держав-членів. Факультативна змішаність (facultative mixity) – угоди у сферах поділеної компетенції, де Рада має політичну дискрецію щодо вибору процедури укладання.

Судова практика Суду ЄС як каталізатор змін. Рішення у справі Opinion 1/94 [18] стало першим значним кроком у напрямку систематизації зовнішніх компетенцій ЄС. Суд встановив, що не всі аспекти угод СОТ підпадають під виключну компетенцію Співтовариства, зокрема щодо торгівлі послугами та торгових аспектів інтелектуальної власності [18]. Однак це рішення не надавало чіткого керівництва щодо обов'язковості змішаності для цих сфер, залишаючи простір для факультативного підходу.

Рішення у справі Opinion 2/15 [19] стало справжнім переломним моментом у розумінні компетенцій ЄС та ролі змішаних угод. Суд встановив, що переважна більшість елементів сучасних торгових угод підпадає під виключну компетенцію ЄС згідно з розширеною статтею 207 ДФЄС [19]. Ключовими висновками стали: торгівля товарами та послугами належить до виключної компетенції ЄС; комерційні аспекти інтелектуальної власності також віднесені до виключної компетенції; прямі іноземні інвестиції підпадають під виключну компетенцію ЄС; натомість непрямі

інвестиції та механізми вирішення спорів між інвестором та державою залишаються у поділеній компетенції [19].

Це рішення створило правову основу для нової архітектури угод ЄС, що передбачає розділення торгових угод (лише ЄС) та інвестиційних угод захисту (змішаних) [1, 19].

Рішення у справі Opinion 1/17 [20] підтвердило сумісність системи інвестиційного суду з правом ЄС, відкривши шлях для створення багатостороннього інвестиційного суду та укладання окремих інвестиційних угод захисту [20]. Це рішення мало важливе значення для практичної імплементації нової архітектури, оскільки усунуло правові перешкоди для створення спеціалізованих механізмів вирішення інвестиційних спорів на рівні ЄС.

Судова практика 2023-2024 років продовжує розвивати доктрину компетенцій у напрямку більшої чіткості та передбачуваності. Особливого значення набувають рішення щодо цифрових послуг, кліматичних зобов'язань та економічної безпеки, які формують нові межі виключної компетенції ЄС [16].

Практична трансформація: від автоматизму до селективності. До прийняття рішення у справі Opinion 2/15 практика ЄС характеризувалася широким застосуванням змішаності навіть у випадках, коли це не було юридично необхідним [1]. Цей підхід відображав обережність інституцій ЄС щодо можливих правових викликів з боку держав-членів та бажання забезпечити максимальну інклюзивність договірного процесу [17].

Типовими прикладами такого підходу були угоди про асоціацію з країнами Східного партнерства, торгові угоди з Кореєю та іншими партнерами, які укладалися як змішані навіть у частинах, що цілком підпадали під компетенцію ЄС [1]. Цей автоматизм у використанні змішаних угод створював додаткові ризики для ратифікації та уповільнював процес набуття угодами чинності.

Після 2017 року практика ЄС кардинально змінилася у напрямку більш селективного та обґрунтованого використання змішаності [1]. Нові торгові угоди з Японією, Сінгапуром, В'єтнамом укладаються як угоди лише ЄС у торгівельній частині, з окремими змішаними угодами для інвестиційного захисту [17].

Угода про економічне партнерство між ЄС та Японією (2019) стала першою великою торговою угодою нового покоління, укладеною виключно ЄС. Торгівельна угода між ЄС та Сінгапуром (2019) також була розділена на торговий компонент (лише ЄС) та угоду про захист інвестицій (змішана). Аналогічний підхід застосовано до угоди з В'єтнамом (2020) [1].

Переговори з Австралією (2018-2024) та Індією (2022-2024) також ведуться за новою архітектурою, що передбачає укладання торгових угод без інвестиційного компоненту [17]. Цей підхід дозволяє прискорити ратифікацію торгових положень та зменшити ризики блокування з боку окремих держав-членів.

Геополітичні фактори також суттєво впливають на вибір процедури укладання угод. Російська агресія проти України та необхідність швидкого реагування на санкційну політику призвели до посилення централізації зовнішньоторговельних рішень. Торгові війни між США та Китаєм актуалізували питання стратегічної автономії ЄС, що також сприяє консолідації повноважень на рівні Союзу [16].

Сучасні виклики та перспективи (2024-2025). Прийняття Акту про критично важливі сировинні матеріали (Critical Raw Materials Act) у 2023 році створило нову правову основу для інвестиційної політики ЄС у стратегічно важливих секторах. Цей акт розширює можливості ЄС для укладання угод про стратегічне партнерство у сфері критичних матеріалів, що може вплинути на майбутню практику змішаних угод [16].

Акт про цифрові послуги (Digital Services Act) та Акт про цифрові ринки (Digital Markets Act) створюють нові компетенції ЄС у цифровій сфері, що може призвести до перегляду меж виключної компетенції у торгових угодах. Регулювання штучного інтелекту, кібербезпеки та захисту даних

стає важливим компонентом сучасних торгових угод [16].

Кліматична дипломатія та Європейський зелений курс також впливають на структуру змішаних угод. Механізм вуглецевого прикордонного коригування (Carbon Border Adjustment Mechanism) створює нові виклики для торгових переговорів та може потребувати специфічних правових рішень щодо компетенцій [16].

Реакція ЄС на російську агресію проти України включає посилення санкційної політики та інвестиційних обмежень, що впливає на практику укладання угод з третіми країнами. Координація з партнерами G7 у сфері експортного контролю та інвестиційного скринінгу потребує гнучких правових механізмів [17].

Висновки

Дослідження трансформації концепції змішаних угод у торгівельній та інвестиційній політиці ЄС дозволяє зробити наступні висновки.

Концепція змішаних угод пережила фундаментальну трансформацію від «процедурного заповнювача прогалин» до свідомого стратегічного вибору дизайну угод. Ця зміна обумовлена чіткішим розмежуванням компетенцій після Лісабонського договору та революційною судовою практикою Суду ЄС, особливо рішенням у справі Opinion 2/15.

Нова типологія змішаних угод, що включає обов'язкові угоди лише ЄС, обов'язкові змішані угоди та факультативну змішаність, створює правову основу для більш ефективного та цілеспрямованого використання різних процедур укладання угод залежно від їх змісту та політичних цілей.

Практична трансформація від автоматичного до селективного використання змішаності демонструє зрілість інституційної системи ЄС та здатність адаптуватися до нових правових та політичних реалій. Розділення торгових та інвестиційних угод стало ключовою інновацією, що дозволяє прискорювати ратифікацію та зменшувати політичні ризики.

Нарешті, сучасні геополітичні виклики, включаючи російську агресію, торгові війни та кліматичні зміни, актуалізують необхідність подальшого розвитку концепції змішаних угод у напрямку більшої гнучкості та адаптивності до швидко мінливих умов міжнародного середовища.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання для формування майбутньої договірної стратегії ЄС, оптимізації процедур переговорів та ратифікації, а також мінімізації ризиків блокування важливих угод окремими державами-членами.

Література

1. Köbek G. EU Trade and Investment Treaty-Making Post-Lisbon: Moving Beyond Mixity. London: Bloomsbury Academic, 2024. 384 p. URL: https://www.bloomsbury.com/uk/eu-trade-and-investment-treaty-making-post-lisbon-9781509963096/

2. Rosas A. The European Union and Mixed Agreements. In: Dashwood A., Hillion C. (eds.) The General Law of E.C. External Relations. London: Sweet & Maxwell, 2000. P. 200-220.

3. Heliskoski J. Mixed Agreements as a Technique for Organizing the International Relations of the European Community and its Member States. The Hague: Kluwer Law International, 2001. 468 p. DOI: https://doi.org/10.1163/9789004475892

4. Cremona M. Defining Competence in EU External Relations: Lessons from the Treaty Reform Process. In: Dashwood A., Maresceau M. (eds.) Law and Practice of EU External Relations. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. P. 34-69. DOI: https://doi.org/10.1017/CBO9780511494048.003

5. Neframi E. The Duty of Loyalty: Rethinking its Scope through its Application in the Field of EU External Relations. Common Market Law Review. 2010. Vol. 47, No. 2. P. 323-359. DOI: https://doi.org/10.54648/COLA2010020

6. Koutrakos P. EU International Relations Law. 2nd ed. Oxford: Hart Publishing, 2015. 592 p. URL: https://www.bloomsburyprofessional.com/uk/eu-international-relations-law-9781849463898/

7. Larik J. Shaping the International Order as a Union Objective and the Dynamic Internationalisation of Constitutional Law. European Constitutional Law Review. 2011. Vol. 7, No. 2. P. 191-218. DOI: https://doi.org/10.1017/S1574019611200021

8. Van der Loo G., Wessel R. A. The Non-ratification of Mixed Agreements: Legal Consequences and Solutions. Common Market Law Review. 2017. Vol. 54, No. 3. P. 735-770. DOI: https://doi.org/10.54648/COLA2017062

9. Bungenberg M., Herrmann C. (eds.) European Yearbook of International Economic Law 2018. European Union Trade and Investment Law after Opinion 2/15. Berlin: Springer, 2018. 494 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-662-56564-0

10. Wessel R. A. EU External Relations Law: The Cases in Context. Cambridge: Cambridge University Press, 2021. 756 p. DOI: https://doi.org/10.1017/9781108554916

11. García-Andrade P., Monar J. The External Action of the European Union: Concepts, Approaches, Theories. London: Palgrave Macmillan, 2022. 418 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-28553-9

12. Eckes C. EU External Relations Law. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2022. 512 p. URL: https://global.oup.com/academic/product/eu-external-relations-law-9780198851899

13. Hoffmeister F. The Contribution of EU Practice to International Law. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 398 p. DOI: https://doi.org/10.1017/9781108759458

14. Kuijper P. J., Wouters J., Hoffmeister F., De Baere G., Ramopoulos T. The Law of EU External Relations: Cases, Materials, and Commentary on the EU as an International Legal Actor. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2018. 1184 p. URL: https://global.oup.com/academic/product/the-law-of-eu-external-relations-9780198759713

15. Lenaerts K. EU External Action after the Collapse of the Pillar Structure: In Search of a New Balance between Delimitation and Consistency. Common Market Law Review. 2010. Vol. 47, No. 4. P. 987-1019. DOI: https://doi.org/10.54648/COLA2010068

16. European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on Trade, Growth and World Affairs. COM(2010) 612 final. Brussels, 9.11.2010. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52010DC0612

17. Council of the European Union. Council conclusions on the negotiation and conclusion of EU trade agreements. Doc. 8622/18. Brussels, 8.5.2018. URL: https://www.consilium.europa.eu/media/35085/st08622-en18.pdf

18. European Court of Justice. Opinion 1/94 of the Court of 15 November 1994. Competence of the Community to conclude international agreements concerning services and the protection of intellectual property. ECLI:EU:C:1994:384. URL: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=99594

19. European Court of Justice. Opinion 2/15 of the Court (Full Court) of 16 May 2017. Free Trade Agreement between the European Union and the Republic of Singapore. ECLI:EU:C:2017:376. URL: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190727

20. European Court of Justice. Opinion 1/17 of the Court (Full Court) of 30 April 2019. CETA Agreement between Canada and the European Union. ECLI:EU:C:2019:341. URL: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=213502

References

Bungenberg, M., & Herrmann, C. (Eds.). (2018). *European Yearbook of International Economic Law 2018. European Union Trade and Investment Law after Opinion 2/15*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-662-56564-0 [in English]

Council of the European Union. (2018, May 8). *Council conclusions on the negotiation and conclusion of EU trade agreements* (Doc. 8622/18). https://www.consilium.europa.eu/media/35085/st08622-en18.pdf [in English]

Cremona, M. (2008). Defining competence in EU external relations: Lessons from the

treaty reform process. In A. Dashwood & M. Maresceau (Eds.), *Law and practice of EU external relations* (pp. 34-69). Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/CBO9780511494048.003 [in English]

Eckes, C. (2022). *EU external relations law* (2nd ed.). Oxford University Press. https://global.oup.com/academic/product/eu-external-relations-law-9780198851899 [in English]

European Commission. (2010, November 9). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on Trade, Growth and World Affairs* (COM(2010) 612 final). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52010DC0612 [in English]

European Court of Justice. (1994, November 15). *Opinion 1/94 of the Court. Competence of the Community to conclude international agreements concerning services and the protection of intellectual property* (ECLI:EU:C:1994:384). https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=99594 [in English]

European Court of Justice. (2017, May 16). *Opinion 2/15 of the Court (Full Court). Free Trade Agreement between the European Union and the Republic of Singapore* (ECLI:EU:C:2017:376). https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190727 [in English]

European Court of Justice. (2019, April 30). *Opinion 1/17 of the Court (Full Court). CETA Agreement between Canada and the European Union* (ECLI:EU:C:2019:341). https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=213502 [in English]

García-Andrade, P., & Monar, J. (2022). *The external action of the European Union: Concepts, approaches, theories*. Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-030-28553-9 [in English]

Heliskoski, J. (2001). *Mixed agreements as a technique for organizing the international relations of the European Community and its Member States*. Kluwer Law International. https://doi.org/10.1163/9789004475892 [in English]

Hoffmeister, F. (2019). *The contribution of EU practice to international law*. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/9781108759458 [in English]

Köbek, G. (2024). *EU trade and investment treaty-making post-Lisbon: Moving beyond mixity*. Bloomsbury Academic. https://www.bloomsbury.com/uk/eu-trade-and-investment-treaty-making-post-lisbon-9781509963096/ [in English]

Koutrakos, P. (2015). *EU international relations law* (2nd ed.). Hart Publishing. https://www.bloomsburyprofessional.com/uk/eu-international-relations-law-9781849463898/ [in English]

Kuijper, P. J., Wouters, J., Hoffmeister, F., De Baere, G., & Ramopoulos, T. (2018). *The law of EU external relations: Cases, materials, and commentary on the EU as an international legal actor* (2nd ed.). Oxford University Press. https://global.oup.com/academic/product/the-law-of-eu-external-relations-9780198759713 [in English]

Larik, J. (2011). Shaping the international order as a union objective and the dynamic internationalisation of constitutional law. *European Constitutional Law Review*, 7(2), 191-218. https://doi.org/10.1017/S1574019611200021 [in English]

Lenaerts, K. (2010). EU external action after the collapse of the pillar structure: In search of a new balance between delimitation and consistency. *Common Market Law Review*, 47(4), 987-1019. https://doi.org/10.54648/COLA2010068 [in English]

Neframi, E. (2010). The duty of loyalty: Rethinking its scope through its application in the field of EU external relations. *Common Market Law Review*, 47(2), 323-359. https://doi.org/10.54648/COLA2010020 [in English]

Rosas, A. (2000). The European Union and mixed agreements. In A. Dashwood & C. Hillion (Eds.), *The general law of E.C. external relations* (pp. 200-220). Sweet & Maxwell. [in English]

Van der Loo, G., & Wessel, R. A. (2017). The non-ratification of mixed agreements: Legal consequences and solutions. *Common Market Law Review*, 54(3), 735-770. https://doi.org/10.54648/COLA2017062 [in English]

Wessel, R. A. (2021). *EU external relations law: The cases in context*. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/9781108554916

TRANSFORMATION OF THE MIXITY CONCEPT IN EU TRADE AND INVESTMENT POLICY: FROM PROCEDURAL TOOL TO STRATEGIC CHOICE

This article examines the fundamental transformation of the mixity concept (mixed agreements) in the European Union's trade and investment policy following the entry into force of the Lisbon Treaty. The author analyzes the evolution from the traditional understanding of mixity as a procedural tool to overcome legal uncertainty regarding the division of competences between the EU and Member States to a new paradigm of deliberate strategic choice. The research is based on a comprehensive analysis of the Court of Justice jurisprudence, particularly the key rulings Opinion 1/94, Opinion 2/15, and Opinion 1/17, which fundamentally changed the understanding of competences in external trade and investment policy. Special attention is paid to the impact of extending the Common Commercial Policy (CCP) to foreign direct investment under Article 207 TFEU. The author develops a new typology of mixity, including mandatory EU-only agreements, mandatory mixed agreements, and facultative mixity, where the choice of procedure becomes a political decision of the Council. The practical transformation from automatic use of the mixed approach to selective application based on balancing efficiency, democratic legitimacy, and political risks is analyzed. The study considers the latest trends of 2023-2024, including the impact of geopolitical challenges, climate diplomacy, and digital transformation on EU trade policy formation. The work makes a significant contribution to understanding the evolution of European integration in external relations and has practical significance for shaping the EU's future treaty strategy.

Keywords: mixity, Common Commercial Policy, European Union, international agreements, EU competences, Opinion 2/15, investment policy, TFEU